

**UCHWAŁA NR LIX/384/22
RADY MIEJSKIEJ TURKU**

z dnia 28 grudnia 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Turek
na lata 2023 - 2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 559 ze zm.) w zw. z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 447 ze zm.), Rada Miejska Turku uchwała co następuje:

§ 1.

Uchwała się Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Turek na lata 2023 - 2025 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Turku.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2023 r.

Przewodnicząca Rady Miejskiej Turku

Mariola Kadrzyńska-Siwiek

**Program
Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Turek
na lata 2023-2025**

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE MIEJSKIEJ TUREK

2.1. ADRESACI PROGRAMU

2.2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

2.2.1. DANE OGÓLNE

2.2.2. DEMOGRAFIA

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

2.2.5. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W MIEŚCIE

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU MIASTA

2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU

2.3.1.2. PIECZA ZASTĘPCZA, ASYSTENTURA RODZINY, ŚWIADCZENIE "ZA ŻYCIEM", ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE

2.3.1.3. KARTA DUŻEJ RODZINY

2.3.1.4. MIEJSKA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

2.3.1.5. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY

2.3.1.6. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA MIASTA

2.4. BADANIA ANKIETOWE

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

2.5. ANALIZA SWOT

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

4.2. FINANSOWANIE

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

SPIS TABEL I WYKRESÓW

WPROWADZENIE

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcjonalną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość oraz przemoc w rodzinie. Są one najczęstszymi przyczynami niedostosowania społecznego dzieci.

Stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny daje możliwość świadczenia komplementarnego wsparcia rodzinom, które stają się bezradne i marginalizowane. W systemie takim ważne jest, by prowadzone działania oprzeć na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina. W pierwszej kolejności system ten powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Turek został opracowany w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Turku przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”. Program został opracowany na lata 2023-2025, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2019-2021.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – Dz. U. z 2022 r. poz. 1360) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – Dz. U. z 2022 r. poz. 1510 z późn. zm.) tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia). Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – Dz. U. z 2020 r. poz. 1359) normuje problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – Dz. U. z 2021 r., poz. 1805 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przynależności Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przynależności nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie. Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Turek będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1205);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1324 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2021 r. poz. 1744);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2022 r. poz. 1577);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 z późn. zm.);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Turek na lata 2016-2025.

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE MIEJSKIEJ TUREK

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie miejskiej Turek została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w mieście, bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagogów funkcjonujących w mieście placówek oświatowych. Do analizy przedłożono 30 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do mieszkańców oraz 3 ankiety wypełnione przez pedagogów i dyrektorów z placówek systemu oświaty.

Wśród ankietowanych było 86,7% kobiet i 13,3% mężczyzn. Dominującą grupę respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (36,6%). Mniejszy odsetek spośród badanych stanowiły osoby w wieku 46-55 lat i 56-65 lat (po 20%) oraz 26-35 lat (16,6%). Najmniej uczestników badania reprezentowało grupę powyżej 65 lat (6,8%). W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 20. roku życia oraz w wieku 20-25 lat. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 76,8% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego, a kolejną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (13,3%) i podstawowym (3,3%).

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w mieście, to 66,7% wszystkich respondentów ankiety mieszka na terenie miasta od urodzenia, a 33,3% uczestników badania zamieszkuje w mieście od 10 do 50 lat. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w mieście oraz problemów, jakie dotyczą jego mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela . Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	pleć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w mieście	wykształcenie
30	kobiety (86,7%)	26-35 lat (16,6%)	od urodzenia (66,7%)	podstawowe (3,3%)
		36-45 lat (36,6%)		
		46-55 lat (20%)		
	56-65 lat (20%)			
	mężczyźni (13,3%)	pow. 65 lat (6,8%)	od 7 do 50 lat (33,3%)	średnie (13,3%)
				wyższe (76,8%)
		brak deklaracji (6,6%)		

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dzieci i młodzież, przemoc w rodzinie”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”.

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny Gminy Miejskiej Turek na lata 2023-2025 są rodziny zamieszkujące teren miasta Turek, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

2.2.1. DANE OGÓLNE

Gmina Miejska Turek położona jest we wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie tureckim. Znajduje się w odległości około 35 km od Konina, około 42 km od Kalisza i około 79 km od Łodzi. Jest jedną z 9 jednostek terytorialnych wchodzących w skład powiatu tureckiego.

Gmina Miejska Turek zajmuje powierzchnię 16,17 km². Jej obszar położony jest na Wysoczyźnie Tureckiej, nad rzeką Kiełbaską, dopływem Warty oraz niewielkim ciekim wodnym – rzeką Folusz. Dogodne połączenia komunikacyjne zapewniają drogi krajowe nr 72 (Konin – Łódź – Rawa Mazowiecka) i nr 83 (Turek – Sieradz) oraz droga wojewódzka nr 470 (Kalisz – Kościelec). W pobliżu miasta przebiegają ponadto dwa ważne szlaki komunikacyjne o znaczeniu międzynarodowym, tj. magistrała kolejowa Paryż – Berlin – Warszawa – Moskwa oraz europejska trasa E30 (Poznań – Warszawa) z odcinkiem autostrady A2 łączącej zachód ze wschodem Europy. Zjazd z autostrady znajduje się w oddalonej o 15 km od Turku miejscowości Kościelec.

Spośród funkcjonujących w mieście podmiotów gospodarczych najwięcej działa w sektorze prywatnym, w większości jako jednoosobowe działalności gospodarcze. W ramach aktywizacji gospodarczej regionu utworzono kompleksowo uzbrojoną i dobrze skomunikowaną Turecką Strefę Inwestycyjną. Gmina Miejska Turek ma bardzo dobrze rozwiniętą sieć wodociągową i kanalizacyjną, dalszej rozbudowy i nakładów inwestycyjnych wymaga natomiast sieć gazowa. Na jej terenie działa jedna oczyszczalnia ścieków.

W latach 2019-2021 realizowano na terenie miasta wiele inwestycji infrastrukturalnych, były to m.in.: przebudowa skrzyżowania ul. Słonecznej z drogą 36KDD; przebudowa ulicy Kaliskiej – deptak na pl. Wojska Polskiego do ul. Mickiewicza; wykonanie mikroinstalacji fotowoltaicznych i solarnych

na potrzeby mieszkańców; budowa skrzyżowania ul. św. Floriana z ul. Komunalną; przebudowa i zmiana sposobu użytkowania lokalu usługowo-handlowego na funkcję użyteczności publicznej – Muzeum Miasta Turku; termomodernizacja budynków komunalnych na osiedlu przy ul. Górniczej.

W Turku funkcjonuje: 6 żłobków, 11 placówek wychowania przedszkolnego, 4 szkoły podstawowe oraz 2 szkoły ponadpodstawowe. W roku szkolnym 2021/2022 do placówek wychowania przedszkolnego uczęszczało 1 202 dzieci, a do szkół podstawowych 2 200 uczniów. W 2022 r. w żłobkach opieką objętych było 111 dzieci do lat 3.

Działalność kulturalną w mieście prowadzą Miejski Dom Kultury, Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera oraz Miejska Biblioteka Publiczna im. Włodzimierza Pietrzaka wraz z jej trzema filiami.

Zadania ochrony zdrowia w mieście realizują: „Medicus” Spółka Partnerska Lekarzy Rodzinnych i Specjalistów, Przychodnia Zespołu Lekarzy Rodzinnego „Medyk” i Rodamed Centrum Diagnostyki Obrazowej i Lekarzy Specjalistów. Na terenie miasta funkcjonuje również 17 aptek.

Rozwój kultury fizycznej, amatorskiego ruchu sportowego i działalności rekreacyjnej możliwy jest dzięki obiektom rekreacyjno-sportowym, wśród których są m.in.: hala sportowa, stadion 1000-lecia, kryta pływalnia oraz wodny plac zabaw, boiska szkolne i sale gimnastyczne w szkołach, a także siłownie zewnętrzne i otwarte strefy aktywności. Na terenie miasta zarejestrowanych jest 25 klubów sportowych, w tym 4 uczniowskie.

Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Turku, którego działalność pomocową uzupełniają organizacje pozarządowe, z którymi samorząd miasta współpracuje przy realizacji różnych przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnej. Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców miasta czuwają funkcjonariusze z Komendy Powiatowej Policji w Turku.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2021 r. miasto Turek liczyło 26 084 mieszkańców, w tym 13 852 kobiety, które stanowiły 53,10% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w mieście wynosiła w przybliżeniu 1 613 osób na km². Dane szczegółowe dotyczące struktury wiekowej ludności miasta przedstawia poniższa tabela.

Tabela . Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	4 371	4 279	4 228
udział w liczbie mieszkańców	16,28%	16,18%	1,57%
liczba osób w wieku produkcyjnym	15 744	15 309	14 942
udział w liczbie mieszkańców	58,67%	57,89%	56,14%
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	6 718	6 853	6 914
udział w liczbie mieszkańców	25,04%	25,92%	20,46%
liczba mieszkańców ogółem	26 833	26 441	26 084

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

W analizowanym okresie ogólna liczba ludności miasta malała. Sytuację demograficzną kształtują także przyrost naturalny oraz saldo migracji. Dane w tym zakresie odnoszące się do miasta Turek przedstawiają poniższe tabele.

Tabela . Ruch naturalny ludności miasta w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba urodzeń	184	177	170
liczba zgonów	289	341	324
przyrost naturalny	-105	-164	-154

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

Tabela . Ruch migracyjny ludności miasta w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
zameldowania spoza miasta	193	140	166
wymeldowania poza miasto	498	374	427
saldo migracji ogółem	-305	-234	-261

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

W latach 2019-2021 liczba urodzeń w mieście zmniejszała się, natomiast liczba zgonów rosła. Tak więc przyrost naturalny wyrażał się liczbą ujemną. Na liczbę mieszkańców w mieście wpływał również ruch migracyjny. W rozpatrywanym okresie migracje odbywały się głównie w ruchu wewnętrznym. Saldo migracji w latach 2019-2021 wahało się i było stale ujemne.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W latach 2019-2021 stan zasobów mieszkaniowych miasta ulegał niewielkim zmianom, bowiem liczba mieszkań socjalnych utrzymywała się na tym samym poziomie, natomiast liczba mieszkań komunalnych malała. Dane szczegółowe prezentuje poniższa tabela.

Tabela . Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba mieszkań komunalnych	892	889	851
liczba wniosków złożonych o mieszkania z zasobów miasta	106	44	78
liczba mieszkań socjalnych	15	15	15
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	16	16	16
liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	-	-	3

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W mieście Turku tej formy pomocy udzielał Wydział Świadczeń Rodziny Urzędu Miejskiego w Turku. W latach 2019-2021 liczba rodzin, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy, zmniejszała się. Zwiększała się natomiast wysokość kwot przeznaczonych na ten cel. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela . Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	442	416	400
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	751 367	768 671	793 424

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Turku w latach 2019-2020 liczba osób bezrobotnych w mieście wahała się: 493 osoby na koniec 2019 roku, 582 osoby na koniec roku następnego, 398 osób na koniec roku 2021. W latach 2019-2021 r. wśród pozostających bez pracy osób większość stanowiły kobiety, ich liczba wyniosła odpowiednio: 299 (w stosunku do 194 mężczyzn) na koniec 2019 r., 326 (w stosunku do 256 mężczyzn) na koniec 2020 r. i 228 (w stosunku do 170 mężczyzn) na koniec 2021 r. Dane dotyczące bezrobocia przedstawiają poniższe tabele.

Tabela . Bezrobotni w mieście i ich udział w liczbie ludności miasta w wieku produkcyjnym w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób w wieku produkcyjnym	15 744	15 309	14 942

liczba bezrobotnych w mieście	493	582	398
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	3,13%	3,80%	2,66%
liczba bezrobotnych kobiet w mieście	299	326	228
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	60,65%	56,01%	57,29%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Turku.

Tabela . Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
stopa bezrobocia w powiecie tureckim	3,7%	4,5%	3,4%
stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim	2,8%	3,7%	3,1%
stopa bezrobocia w kraju	5,2%	6,2%	5,4%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Turku oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2019-2021 powiat turecki charakteryzował się wyższą, w stosunku do województwa wielkopolskiego stopą bezrobocia, a niższą w stosunku do kraju. Zarówno w powiecie, województwie, jak i w kraju poziom bezrobocia ulegał wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu.

2.2.5. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W MIEŚCIE

Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez Komendę Powiatową Policji w Turku, w 2021 r. stwierdzono ogółem 790 przestępstw, w tym 29 popełnionych przez osoby nieletnie. Do najczęściej popełnianych przestępstw w 2021 r. należały: przestępstwa przeciwko mieniu (326 przypadków) oraz przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (256 przypadków). Dane szczegółowe dotyczące przestępstw w rozbiciu na poszczególne kategorie przedstawia poniższa tabela.

Tabela . Przestępstwa odnotowane w mieście w latach 2019-2021

zakres danych	liczba przestępstw
	2021
stwierdzono ogółem przestępstw:	790
w tym popełnionych przez nieletnich:	29
w tym według poszczególnych kategorii przestępstw:	702
przeciwko życiu i zdrowiu	13
przeciwko wolności	27
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	51
przeciwko mieniu	326
przeciwko rodzinie i opiece	20
przeciwko wiarygodności dokumentów	8
przeciwko wolności seksualnej obyczajowości	1
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	256

Dane Komendy Powiatowej Policji w Turku.

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Turku przeprowadzali na terenie miasta interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W rozpatrywanym okresie ich liczba wynosiła odpowiednio: 77, 72, 34.

Według danych Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Turku wobec mieszkańców miasta prowadzone były w 2021 r. następujące sprawy: 10 spraw warunkowego przedterminowego zwolnienia, 59 spraw dotyczących warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności, 2 sprawy dotyczące warunkowego umorzenia postępowania karnego, 24 sprawy dotyczące warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności bez dozoru kuratora, ale z nałożonymi

obowiązkami oraz 71 spraw, w których orzeczono karę ograniczenia wolności bądź grzywna została zamieniona na prace społecznie użyteczne.

W 2021 r. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Turku prowadził 37 spraw (wobec 112 osób), w których została ograniczona władza rodzicielska. Przybliżone dane dotyczące mieszkańców miasta wykazano w poniższych tabelach.

Tabela . Dozory prowadzone w mieście w 2021 roku

2021	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
163	157
w tym spraw:	
warunkowego przedterminowego zwolnienia	
liczba spraw	liczba osób
10	10
warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności	
liczba spraw	liczba osób
59	59
warunkowego umorzenia postępowania karnego	
liczba spraw	liczba osób
2	2
w których osoby dorosłe zostały skazane bez dozoru kuratora, ale z nałożonymi obowiązkami	
liczba spraw	liczba osób
24	24
w których orzeczono karę ograniczenia wolności bądź grzywna została zamieniona na prace społecznie użyteczne	
liczba spraw	liczba osób
71	67

Dane Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Turku.

Tabela . Nadzory prowadzone w mieście w 2021 roku

2021	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
37	112
w tym spraw	
w których rodzic został pozbawiony władzy rodzicielskiej	
liczba spraw	liczba osób
–	–
w których została ograniczona władza rodzicielska	
liczba spraw	liczba osób
37	12
spraw nieletnich	
którzy dokonali czynu karalnego	
liczba spraw	
	5
prezentują przejawy demoralizacji	
liczba spraw	
	6

Dane Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Turku.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy miasta oprócz podmiotów działających lokalnie, mogą korzystać ze wsparcia instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich. Przedstawione zostały informacje

o jednostkach wspierających rodziny i dzieci w mieście Turku usytuowanych na terenie miasta oraz jednostkach udzielających wsparcia mieszkańcom miasta działających poza miastem.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU MIASTA

2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w mieście świadczy **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Turku do realizacji swoich zadań zatrudniał na umowę o pracę 34 osoby, w tym: kadra kierownicza – 2, pracownicy socjalni – 12, pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze – 4, 3 asystentów rodziny, 2 specjalistów pracy z rodziną, 2 psychologów, 9 pracowników administracyjnych oraz księgowości. MOPS w Turku prowadził również usługi opiekuńcze w domu chorego, co wymagało zatrudnienia 45 opiekunek. Z końcem 2021 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadały 2 osoby z kadry kierowniczej Ośrodka oraz 11 pracowników socjalnych, zaś wykształcenie średnie kierunkowe – 1 pracownik socjalny. Dodatkowo 2 osoby z kadry kierowniczej MOPS-u oraz 2 pracowników socjalnych posiadało specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Ponadto 3 pracowników socjalnych posiadało I stopień specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego, a 5 pracowników socjalnych posiadało II stopień specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego.

W 2021 r. na jednego pracownika socjalnego przypadało 2 173 mieszkańców miasta oraz 252 rodziny objęte pracą socjalną. Wymóg określony w ustawie o pomocy społecznej, która nakłada obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, był spełniony.

Poniższe tabele prezentują dane dotyczące środków finansowych, które Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkował na świadczenia z pomocy społecznej w mieście oraz dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez MOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2019-2021.

Tabela . Środki finansowe wydatkowane przez miasto na pomoc mieszkańcom w latach 2019-2021

wielkość wydatków (w zł)	2019	2020	2021
na świadczenia z pomocy społecznej	6 805 986	7 953 028	7 844 569

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

Tabela . Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	826	802	677
liczba rodzin	689	664	580
liczba osób w rodzinach	1 167	1 087	916
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności miasta	4,35%	4,11%	3,51%

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w mieście w latach 2019-2021 malała. Malał również udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności miasta. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat powodów przyznania pomocy w latach 2019-2021.

Tabela . Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2019-2021

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
ubóstwo	372	364	314	697	635	520
bezdomność	25	23	31	25	23	34
potrzeba ochrony macierzyństwa	21	24	16	100	108	83
bezrobocie	227	226	196	488	440	377
niepełnosprawność	359	315	300	514	447	416
długotrwała lub ciężka choroba	327	287	292	445	375	367
bezzradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	137	128	102	396	370	302
w tym rodziny niepełne	100	93	71	274	252	191
w tym rodziny wielodzietne	23	19	16	113	97	86
przemoc w rodzinie	11	9	3	28	19	4
alkoholizm	90	86	84	129	102	103
narkomania	12	12	9	15	14	9
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	10	15	8	13	20	8
zdarzenie losowe	3	7	2	7	24	6
sytuacja kryzysowa	0	0	6	5	13	6

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

W latach 2019-2021 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w mieście było ubóstwo. Liczba rodzin objętych wsparciem Ośrodka z tego powodu malała. Kolejną przyczyną udzielania pomocy była niepełnosprawność. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia MOPS-u z tego powodu również malała. Następnymi, pod względem liczby przyznanych świadczeń, powodami wsparcia udzielanego mieszkańcom były długotrwała lub ciężka choroba i bezrobocie. W pierwszym przypadku liczba rodzin ulegała wahaniom, w drugim malała. Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom miasta wsparcia z pomocy społecznej były także bezzradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego i alkoholizm. Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom miasta w latach 2019-2021 przedstawia kolejna tabela.

Tabela . Rodzaje wsparcia udzielanego przez MOPS w latach 2019-2021

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
pieniężna	505	510	435	291	506	428	844	863	701
rzeczowa	359	327	267	294	257	69	603	519	260
praca socjalna	X	X	X	349	289	252	582	461	378
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	1	0	0	1	0
schronienie	0	0	0	0	0	0	0	0	0
usługi opiekuńcze	169	145	129	168	144	129	189	156	137
specjalistyczne usługi opiekuńcze	19	19	11	19	18	11	25	22	13
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	44	42	41	X	X	X	X	X	X

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

W latach 2019-2021 najważniejszą formę wsparcia udzielaną mieszkańcom miasta stanowiła pomoc finansowa, świadczona głównie w postaci zasiłków. Liczba osób w rodzinach, którym udzielono tego typu wsparcia, wahała się. Ważną formą wsparcia udzielonego mieszkańcom była pomoc rzeczowa, świadczona głównie w postaci pomocy żywnościowej i posiłków. W przypadku świadczeń rzeczowych liczba osób w rodzinach, którym w latach 2019-2021 przyznano pomoc, zmniejszała się. Znaczącą formę wsparcia beneficjentów stanowiła praca socjalna, która polegała m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. Liczba osób w rodzinach, które skorzystały z tej formy wsparcia, również malała.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez MOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów oraz liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela . Skierowania, pobyt i koszty pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób z miasta skierowanych do DPS-u	41	40	45
liczba osób z miasta przebywających w DPS-ie	41	40	45

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

Istotnym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. W 2019 r. zawarto 16 takich kontraktów, w 2020 r. zawarto 17 kontraktów, i w 2021 r. ponownie 17 kontraktów socjalnych.

Z pomocy w postaci ciepłego posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało w 2019 r. 190 dzieci i 1 osoba dorosła, w 2020 r. 171 dzieci i 2 osoby dorosłe, a w 2021 r. 163 dzieci. MOPS – w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), udzielał pomocy rzeczowej w formie paczek i posiłków osobom i rodzinom, których dochód nie przekraczał 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej.

2.3.1.2. PIECZA ZASTĘPCZA, ASYSTENTURA RODZINY, ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”, ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE

W latach 2019-2021 liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za które miasto ponosiło odpłatność, wahała się. Koszty ponoszone przez miasto z tytułu pieczy zastępczej w analizowanym okresie zwiększały się. Dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela . Piecza zastępcza w mieście w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba dzieci w pieczy zastępczej, za które miasto ponosiło odpłatność	46	43	46
koszty ponoszone przez miasto z tytułu pieczy zastępczej (w zł)	229 584,94	246 565,50	247 783,90
liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie miasta	-	1	1

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

W latach 2019-2021 opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej objętych było odpowiednio: 689, 664 i 580 rodzin. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela . Rodziny objęte opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba rodzin objętych opieką ośrodka	689	664	580

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

W 2021 r. pracownicy MOPS-u na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Ze względu na pandemię dominował kontakt telefoniczny, wizyty w środowisku były ograniczone. Edukowano w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, prowadzono pracę socjalną, udzielano wskazówek, informacji i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, uzyskania poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do: rodzin, których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej; rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej; rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Aby wypełniać należycie zadania nałożone ustawą, asystent rodziny powinien zaopatrzyć się we wzory (formularze) dokumentów określone przez podmiot zatrudniający asystenta, służące dokumentowaniu pracy z rodziną i podejmowanych przez niego działań. Asystent powinien mieć dostęp do dokumentów dotyczących dziecka i rodziny objętej asystą na temat: sytuacji prawnej dziecka i rodziców, rozwoju psychofizycznego dziecka; niepełnosprawności; zdiagnozowanych schorzeń; innych informacji, ważnych dla pracy z dzieckiem i rodziną.

W posiadaniu asystenta powinien być raport zawierający opis i rezultaty działań prowadzonych na rzecz rodziny przed wejściem asystenta wraz z wykazem osób/instytucji prowadzących te działania. Asystent musi wiedzieć, kto, w jakim zakresie i z jakim skutkiem podejmował działania na rzecz rodziny po to, aby ich nie powielać, lecz wypełniać te sfery, w których występują wyraźne trudności, zaniedbania i deficyty oraz te, w których działania nie były w ogóle podejmowane.

Asystent rodziny powinien mieć warunki do własnego rozwoju, sprawdzenia i wzmocnienia swoich kompetencji oraz poszerzenia wiedzy. Niezależnie bowiem od formy zatrudnienia asystent rodziny jest pracownikiem jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, jednostki gminnej lub jednostki pracującej na zlecenie gminy. Ma więc takie same prawa i obowiązki jak pozostali pracownicy oraz prawo do ochrony przewidzianej dla pracowników wykonujących zadania publiczne.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Praca asystenta nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie tej samej gminy. Nie może on też prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę.

Tabela . Asystentura rodziny w mieście w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba asystentów rodziny	3	3	3
liczba rodzin objętych wsparciem	40	39	43
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	69	78	93
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	10	5	6
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	166 688	172 201	95 569

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

W związku z wejściem w życie dnia 1 stycznia 2017 r. ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny doszły także kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pomoc tym osobom i rodzinom polega m.in. na koordynowaniu poradnictwa i wsparcia możliwego do uzyskania ze strony różnych instytucji.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W rozpatrywanym okresie w mieście przyznawano po 1 takim świadczeniu.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej miasto przyznawało mieszkańcom **świadczenia rodzinne**. Poniższe tabele prezentują informacje o wartości, rodzajach i liczbie świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2019-2021.

Tabela . Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	6 359 487	6 759 760	7 082 707
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	2 637	2 088	1 992

Dane Urzędu Miejskiego – Wydział Świadczeń Rodzinnych.

Tabela . Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2019-2021

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2019	2020	2021
zasiłek rodzinny	13 981	11 668	9 795
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	80	51	45
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	483	367	250
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	546	538	539
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	635	478	487
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	743	668	557
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	171	190	286
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 419	1 508	1 388
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	173	146	159
zasiłek pielęgnacyjny	9 131	9 139	9 112
świadczenie pielęgnacyjne	963	1 120	1 476
specjalny zasiłek opiekuńczy	143	174	73
zasiłek dla opiekuna	58	25	5
świadczenie rodzicielskie	663	623	413
razem	29 189	26 695	24 585

Dane Urzędu Miejskiego – Wydział Świadczeń Rodzinnych.

W latach 2019-2021 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom miasta zmniejszała się z roku na rok. Najczęstszą formą wsparcia w tym zakresie był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Liczba przyznanych tego typu świadczeń z każdym rokiem malała. Istotne formy wsparcia stanowiły również dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu rozpoczęcia roku

szkolnego, z tytułu samotnego wychowania dziecka, jak również zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom miasta przez Wydział Świadczeń Rodzinnych Urzędu Miejskiego w Turku były świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela . Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w mieście w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	169	163	155
liczba przyznanych świadczeń	2 203	2 025	1 993
wartość wydatków na świadczenia (zł)	964 897,00	900 379,00	901 498,50

Dane Urzędu Miejskiego – Wydział Świadczeń Rodzinnych.

Wartość wydatków na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego, które w latach 2019-2021 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał mieszkańcom miasta, wahała się, malała natomiast liczba przyznanych świadczeń w trakcie rozpatrywanego okresu.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również świadczenia wychowawcze. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Wydział Świadczeń Rodzinnych Urzędu Miejskiego w Turku realizował Program Rodzina 500+. W ramach tego programu w 2021 r. MOPS wypłacił świadczenia wychowawcze na łączną kwotę 25 825 112,14 zł. W sumie w 2021 r. prawo do świadczeń posiadało 3 109 rodzin, a świadczeniem objęto łącznie 3 829 dzieci. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela . Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w mieście w 2021 r.

zakres danych	2021
liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia w 2021 r.	3 109
liczba dzieci objętych świadczeniem (w sumie) w 2021 r.	3 829
wartość (w zł) wypłaconych świadczeń wychowawczych (w sumie)	25 825 112,14

Dane Urzędu Miejskiego – Wydział Świadczeń Rodzinnych.

Do 30 czerwca 2019 r. świadczenie przysługiwało matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Wysokość świadczenia wynosiła 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. Świadczenie wychowawcze przysługiwało na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 800 zł. Jeżeli członkiem rodziny było dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługiwało, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 1 200 zł. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie w tej wysokości przysługuje także na pierwsze dziecko w rodzinie bez względu na osiągnięte dochody. Od roku 2022 świadczenie jest realizowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

2.3.1.3. KARTA DUŻEJ RODZINY

W latach 2019-2021 r. wydano w mieście w sumie 865 **Kart Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela . Karta Dużej Rodziny w mieście w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba wydanych kart	545	197	123
liczba rodzin objętych wsparciem	271	87	41
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	81	38	49

Dane Urzędu Miejskiego – Wydział Świadczeń Rodzinnych.

2.3.1.4. MIEJSKA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie świadczy **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Kolejne tabele przedstawiają dane dotyczące liczby członków MKRPA, opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu, a także środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w mieście w latach 2019-2021.

Tabela . Liczba członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób zaangażowanych w prace MKRPA	8	8	8

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turku.

Tabela . Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2019-2021

rodzaj	wartość w zł		
	2019	2020	2021
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	658 027,00	650 011,83	727 769,00

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turku.

Tabela . Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w mieście w latach 2019-2021

przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2019	2020	2021
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	619 332,69	525 895,93	706 609,45
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	13 940,60	1 476,00	10 999,660
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	9 000,00	8 860,39	6 000,00
razem	642 273,29	536 232,32	723 609,11

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turku.

W latach 2019-2021 środki przeznaczane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie wahały się. Wahały się także kwoty przeznaczane na walkę z alkoholizmem i narkomanią. Malały natomiast środki na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

W ramach podejmowanych działań MKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu oraz występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela . Działalność MKRPA w latach 2019-2021 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście

zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób, z którymi MKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	77	44	69
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których MKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	18	10	38

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turku.

W latach 2019-2021 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu, ulegała wahaniom, najwyższy poziom osiągając w 2019 r. W analizowanym okresie Komisja występowała z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 18 osób w 2019 r., 10 osób w 2020 r. i wobec 38 osób w 2021 r.

Jednym z działań w zakresie profilaktyki w 2021 r. było prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.

W ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, jak również Programu Wspierania Rodziny w placówkach oświatowych realizowane były przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie ogólnopolskich kampanii (m.in. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”), pogadanek na lekcjach wychowawczych, programów, projektów promujących zdrowie, warsztatów, spotkań ze specjalistami i zajęć z profilaktyki uzależnień oraz radzenia sobie z agresją i przemocą oraz pozalekcyjnych zajęć sportowych, akcji społecznych i integracyjnych. Wykorzystano materiały edukacyjno-informacyjne (ulotki, plakaty, broszury).

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie MKRPA kontaktowała się z osobami dotkniętymi tym problemem, nie składała natomiast zawiadomień do prokuratury o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy w rodzinie. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela . Działania podjęte w mieście przez MKRPA w latach 2019-2021 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie

zakres danych	2019	2020	2021
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie MKRPA	3	2	2
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym MKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	0	0	0

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Turku.

2.3.1.5. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY

Istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w mieście pełni **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie**. Celem jego działania jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze miasta.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli MOPS-u, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, MKRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Procedurę kończy się po zrealizowaniu opracowanego przez grupę roboczą indywidualnego planu pomocy dla rodziny lub po ustaniu przemocy w rodzinie oraz w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

W 2021 r. członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli wśród rodzin z miasta 34 procedury „Niebieskie Karty” (w tym 26 zostało sporządzonych przez Policję, zaś 6 przez pracowników socjalnych). W związku z podjętymi działaniami członków grupy roboczej i przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego – „Niebieskie Karty” zamknięto w 9 rodzinach. Szczegółowe dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2019-2021 przedstawia poniższa tabela.

Tabela . Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	9	9	9
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4
liczba spotkań grup roboczych	219	125	57
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	77	72	34
w tym sporządzone przez Policję	73	68	26
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	4	4	6
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	18	28	9
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	13	19	14

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Turku.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 90 rodzinom (129 osobom w rodzinach) w 2019 r., 86 rodzinom (102 osobom w rodzinach) w 2020 r. i 84 rodzinom (103 osobom w rodzinach) w 2021 r. Pomoc z powodu narkomanii w analizowanym okresie przyznano 12 rodzinom (15 osobom w rodzinach) w 2019 r., 12 rodzinom (14 osobom w rodzinach) w 2020 r. i 9 rodzinom (9 osobom w rodzinach) w 2021 r. Natomiast pomoc z powodu przemocy w rodzinie przyznano 11 rodzinom (28 osobom w rodzinach) w 2019 r., 9 rodzinom (19 osobom w rodzinach) w 2020 r. i 3 rodzinom (4 osobom w rodzinach) w 2021 r.

Osobom uzależnionym lub dotkniętym przemocą w rodzinie udzielają wsparcia – obok MOPS-u w Turku, MKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego – grupy samopomocowe, w tym grupy Anonimowych Alkoholików: „Oaza” przy parafii Św. Barbary, „I-Krok”, „Refleksja”, „Razem” przy parafii NSPJ oraz grupa Al-Anon – dla rodzin osób uzależnionych „Nowa Droga” przy MOPS-ie w Turku.

2.3.1.6. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat żłobków, placówek systemu oświaty, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie miasta.

Tabela . Opieka nad dziećmi do lat 3 w mieście w roku 2021

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci objętych opieką	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	6	111	17
w tym prowadzone przez miasto	1	35	5
w tym prowadzone przez inne podmioty	5	76	12

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

Tabela . Placówki wychowania przedszkolnego działające w mieście (w roku szkolnym 2021/2022)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli (etatów)
placówki wychowania przedszkolnego	11	1 202	20
w tym przedszkola	11	1 202	96
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	-	-	-

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

Tabela . Placówki oświatowe działające w mieście (w roku szkolnym 2020/2021)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli (etatów)
---------------------	---------------	-----------------------	------------------------------------

szkoła podstawowa	3	2 290	205
szkoła ponadpodstawowa	2	2 545	228

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

Tabela . Placówki kultury w mieście w 2021 r.

typ placówki	liczba	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	mieszkańcy miasta	11
muzea i skanseny	1	mieszkańcy miasta	10
biblioteki i filie	2	5 847	13

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

Tabela . Obiekty sportowo-rekreacyjne w mieście w 2021 r.

rodzaj podmiotu	liczba
liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych	35
liczba klubów sportowych (łącznie z uczniowskimi)	25
w tym liczba uczniowskich klubów sportowych	4

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

Poniższa tabela przedstawia wykaz podmiotów wspierających rodziny i dzieci z miasta działających na jego terenie.

Tabela . Podmioty wspierające rodziny i dzieci z miasta działające na jego terenie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Konińska 4, 62-700 Turek
2.	Zespół Interdyscyplinarny	
3.	Urząd Miejski	ul. Kaliska 59, 62-700 Turek
4.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
5.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Kościuszki 6, 62-700 Turek
6.	Środowiskowy Dom Samopomocy	ul. 3-go Maja 8, 62-700 Turek
7.	Środowiskowy Dom Samopomocy Stowarzyszenia na rzecz Osób Niepełnosprawnych	ul. Poduchowne 1, 62-700 Turek
8.	Przedszkole Samorządowe nr 3 „Bajkowe Przedszkole”	ul. Kączkowskiego 11, 62-700 Turek
9.	Przedszkole Samorządowe nr 4 „Tęczowe”	ul. Stawickiego 7, 62-700 Turek
10.	Przedszkole Samorządowe nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi „Słoneczne”	ul. Smorawińskiego 2, 62-700 Turek
11.	Przedszkole Samorządowe nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi im. „Kubusia Puchatka”	ul. Kączkowskiego 1a, 62-700 Turek
12.	Przedszkole Samorządowe nr 7 im. Misia Uszatka	oś. Wyzwolenia 1a, 62-700 Turek
13.	Przedszkole Samorządowe nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi im. Krasnala Hałabały	ul. Browarna 5, 62-700 Turek
14.	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Henryka Sienkiewicza	ul. 3 Maja 29, 62-700 Turek ul. Parkowa 35, 62-700 Turek
15.	Szkoła Podstawowa nr 4 im. gen. Mieczysława Smorawińskiego	ul. Sportowa 9, 62-700 Turek
16.	Szkoła Podstawowa nr 5 im. UNICEF	oś. Wyzwolenia 7a, 62-700 Turek ul. Broniewskiego 5, 62-700 Turek
17.	Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki	ul. Kościuszki 4, 62-700 Turek
18.	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego	ul. Milewskiego 3b, 62-700 Turek
19.	Miejski Dom Kultury	ul. Kościuszki 13, 62-700 Turek
20.	Miejska Biblioteka Publiczna im. Włodzimierza Pietrzaka	ul. Dworcowa 5, 62-700 Turek
	Filia nr 2	ul. Spółdzielców 4, 62-700 Turek

	Filia nr 4	ul. P.O.W. 3a, 62-700 Turek
21.	Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Koninie z filią w Turku	al. Piłsudskiego 1, 62-700 Turek
22.	Muzeum Miasta Turku im. Józefa Mehoffera	pl. Wojska Polskiego 1, 62-700 Turek
23.	Klub Seniora „Promyk”	ul. Konińska 4, 62-700 Turek
24.	Świetlica Środowiskowa „Eureka”	ul. Konińska 4, 62-700 Turek
25.	Stowarzyszenie Świetlic Profilaktyczno-Wychowawczych „Azył” Świetlica nr 1 Świetlica nr 2 Świetlica nr 3 Świetlica nr 4	ul. Sportowa 9, 62-700 Turek oś. Wyzwolenia 7a, 62-700 Turek ul. 3 Maja 29, 62-700 Turek ul. Parkowa 3, 62-700 Turek
26.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Poduchowne 1, 62-700 Turek
27.	Medicus Spółka Partnerska Lekarzy Rodzinnych i Specjalistów	ul. Dąbrowskiego 7, 62-700 Turek
28.	Przychodnia Lekarza Rodzinnego Medyk	ul. Armii Krajowej 3, 62-700 Turek
29.	Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego Medyk	ul. Stawickiego 11, 62-700 Turek
30.	Rodamed Centrum Diagnostyki Obrazowej i Lekarzy Specjalistów	ul. Korytkowska 2, 62-700 Turek
31.	Poradnia Leczenia Uzależnień Pryzmat	ul. Dąbrowskiego 7, 62-700 Turek
32.	NS ZOZ Almed Poradnia Zdrowia Psychicznego	ul. Folwarczna 1, 62-700 Turek
33.	Centrum Zdrowia Psychicznego	ul. Poduchowne 1, 62-700 Turek
34.	Zakład Pracy Chronionej – Warsztat Terapii Zajęciowej „Sintur Spółka z o.o.”	ul. Kolska 19, 62-700 Turek
35.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	ul. Broniewskiego 5, 62-700 Turek
36.	Towarzystwo Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Być Razem”	ul. Kączkowskiego 4, 62-700 Turek
37.	Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii Oddział w Turku	ul. Konińska 4, 62-700 Turek
38.	Stowarzyszenie „Przystań”	ul. Browarna 13, 62-700 Turek
39.	Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Ruchowo „To My”	ul. Poduchowne 1, 62-700 Turek
40.	Stowarzyszenie „Spójrz inaczej”	
41.	Regionalne Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych	
42.	Stowarzyszenie „Tu i Teraz”	ul. Konińska 4, 62-700 Turek
43.	Stowarzyszenie Przyjaciół Nauczania Integracyjnego Dzieci i Młodzieży	Os. Wyzwolenia 7a, 62-700 Turek
44.	Tureckie Stowarzyszenie na rzecz Przywracania Rodziny „Dajmy Szansę”	ul. Konińska 2, 62-700 Turek
45.	Stowarzyszenie Samotnych Rodziców „Pomóżmy Sobie”	ul. Kączkowskiego 1/3, 62-700 Turek
46.	Stowarzyszenie „Przyjaźni Dzieciom”	ul. Piłsudskiego 5, 62-700 Turek
47.	Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana” Oddział Miejski w Turku	pl. Sienkiewicza 5, 62-700 Turek
48.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Powiatowy w Turku	ul. Kutrzeby 10, 62-700 Turek
49.	Stowarzyszenie Chrześcijańskie „Jezus Żyje”	ul. Kaliska 47, 62-700 Turek
50.	Stowarzyszenie Ogrodowe Rodzinnego Ogrodu Działkowego im. W. Orłowskiego	ul. Konińska 4, 62-700 Turek
51.	Ośrodek Wsparcia dla Osób z Problemami Uzależnień	
52.	Grupa Al-Anon „Nowa droga”	
53..	Grupa AA „Pierwszy krok”	

54.	Turkowskie Stowarzyszenie Klubu Abstynenta „Krokus”	ul. 3 Maja 2, 62-700 Turek
55.	Grupa AA „Oaza”	ul. Skwer J. Pawła II 1, 62-700 Turek
56.	Grupa AA „Razem”	ul. Sienkiewicza 4, 62-700 Turek
57.	Grupa AA „Refleksja”	ul. 3 Maja 2, 62-700 Turek
58.	Komenda Powiatowa Policji	ul. Legionów Polskich 3, 62-700 Turek
59.	Sąd Rejonowy	ul. Legionów Polskich 4,
60.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	62-700 Turek

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

Miasto Turek ma wielokulturową historię, stąd też różnorodność wyznaniowa mieszkańców. W mieście funkcjonują 2 parafie Kościoła rzymskokatolickiego, jedna parafia ewangelicko-augsburska, zbór Kościoła Ewangelicznych Chrześcijan oraz Sala Królestwa Świadców Jehowy. Dane na ich temat zawiera poniższa tabela.

Tabela . Parafie i związki wyznaniowe w mieście w 2021 r.

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa	pl. H. Sienkiewicza 4, 62-700 Turek
2.	Parafia pw. św. Barbary	Skwer Jana Pawła II 1, 62-700 Turek
3.	Parafia ewangelicko-augsburska	ul. 3 Maja 4, 62-700 Turek
4.	Sala Królestwa Świadców Jehowy	ul. Milewskiego 30, 62-700 Turek
5.	Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	ul. Kruszyńskiego 13, 62-700 Turek

Dane Urzędu Miejskiego w Turku.

Wydział Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Włocławskiej (ul. Gdańska 2, 87-800 Włocławek) zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie. Do głównych zadań tego referatu należą:

- planowanie, organizacja i nadzór nad prowadzeniem przygotowania do życia w małżeństwie i rodzinie;
- organizacja katolickiego poradnictwa rodzinnego;
- kształcenie i stała formacja specjalistów z zakresu poradnictwa rodzinnego;
- organizowanie i popieranie rozmaitych inicjatyw i działań w zakresie obrony życia;
- podejmowanie i wspieranie inicjatyw w zakresie duszpasterstwa rodzin (uroczystości diecezjalne, rekolekcje, nabożeństwa);
- przygotowywanie pomocy i materiałów w zakresie duszpasterstwa rodzin, przygotowania do małżeństwa i ochrony życia;
- współpraca z organizacjami, stowarzyszeniami i ruchami kościelnymi wspomagającymi rodzinę;
- utrzymywanie kontaktów i współpraca z instytucjami państwowymi, samorządowymi i społecznymi służącymi umacnianiu i rozwojowi rodziny oraz obronie życia.

Na poziomie diecezji działalność i współpracę parafialnych oraz rejonowych doradców życia rodzinnego koordynuje **Wydział Duszpasterstwa Rodzin Kurii Diecezjalnej. Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego** powołuje Biskup Diecezjalny na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin.

Diecezjalnym referentem w Wydziale Duszpasterstwa Rodzin jest ks. mgr lic. Artur Krzyżanowski (e-mail: a.krzyz@o2.pl). Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają też wiedzę, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających. Pomoc dzieciom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych świadczy również Katolickie Centrum Służby Rodzinie im. św. Gianny

Beretty Molli (tel. 518 014 526), Prowadzone są tam katechezy dla narzeczonych, poradnictwo rodzinne, udzielana jest pomoc psychologiczna.

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA MIASTA

Mieszkańcy miasta korzystają ze wsparcia **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Turku**. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące działalności PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców miasta w zakresie pieczy zastępczej w latach 2019-2021.

Tabela . Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności miasta w zakresie pieczy zastępczej w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba dzieci z miasta zgłoszonych do adopcji	0	4	7
liczba dzieci z miasta adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z miasta umieszczonych w rodzinach zastępczych	16	4	6
liczba dzieci z miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	3	1	1
liczba dzieci z miasta przebywających w rodzinach zastępczych	55	49	44
liczba dzieci z miasta przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	5	5	5
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z miasta	23	21	18
liczba usamodzielnionych dzieci z miasta	2	4	1
liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	4	6	7

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Turku.

Mieszkańcy miasta Turku korzystają także ze wsparcia **Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Koninie**, wydającego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności). Poniższa tabela przedstawia dane w tym zakresie.

Tabela . Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom miasta w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z miasta (do 16. roku życia)	142	138	121
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych dorosłym mieszkańcom miasta (powyżej 16. roku życia)	1 077	1 244	1 167
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	446	459	473
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	493	628	537
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	138	157	157

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Koninie.

Dane w zakresie pomocy udzielanej mieszkańcom miasta przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z powodu niepełnosprawności przedstawia kolejna tabela.

Tabela . Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2019-2021

zakres danych	2019	2020	2021
liczba rodzin	359	315	300
liczba osób łącznie w rodzinach	534	447	416

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu miasta oraz ich rodzicom świadczy także Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Turku. W roku szkolnym 2021/2022 PPPP obejmowała opieką łącznie 152 osób (dzieci i młodzieży) z miasta. Wśród form wsparcia były:

- diagnoza psychologiczna określająca potencjał rozwojowy dzieci i młodzieży;

- terapia psychologiczna (trudności w zachowaniu, problemy emocjonalne, wychowawcze i osobowościowe);
- diagnoza pedagogiczna – ustalenie przyczyn trudności edukacyjnych uczniów i terapia pedagogiczna;
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne;
- zajęcia ogólnorozwojowe;
- diagnoza i terapia logopedyczna.

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów spoza miasta, świadczących wsparcie ludności z terenu miasta Turku.

Tabela . Podmioty wspierające rodziny i dzieci z miasta Turku usytuowane poza miastem w 2021 r.

lp.	nazwa podmiotu	adres
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Łąkowa 1, 62-700 Turek
2..	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	ul. Hurtowa 1, 62-510 Konin
3.	Stowarzyszenie Monar	ul. Nowolipki 9b 1, 00-151 Warszawa
4.	PCK Oddział Rejonowy w Kaliszu	ul. Dobrzecka 2, 62-800 Kalisz
5.	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta	ul. Warszawska 93a, 62-800 Kalisz
6.	Stowarzyszenie Monar Schronisko dla osób bezdomnych Markot	ul. Czapliniecka 198, 97-400 Bełchatów
7.	Pogotowie Społeczne	ul. Bydgoska 6/7, 61-123 Poznań
8.	Noclegownia Koło	ul. Sosnowa 1, 62-600 Koło
9.	Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne	ul. Zamenhofska 13a, 81-290 Gdynia
10.	Dom Pomocy Społecznej	ul. ks. Poniatowskiego 21, 62-600 Koło
11.	Dom Pomocy Społecznej	Blizna 55, 62-200 Koło
12.	Dom Pomocy Społecznej	ul. Kościelna 46, 62-561 Ślesin
13.	Dom Pomocy Społecznej	Skęczniew 58, 62-730 Dobra
14.	Dom Pomocy Społecznej	ul. Ujska 47, 64-800 Chodzież
15.	Dom Pomocy Społecznej	ul. gen. Sikorskiego 1, 63-507 Kobyła Góra
16.	Dom Pomocy Społecznej	97-340 Łochyńsko 75a
17.	Dom Pomocy Społecznej	pl. Wolności im. Jana Pawła II 5, 63-300 Pleszew
18.	Dom Pomocy Społecznej	Wojszyce 47, 99-311 Bedlno
19.	Dom Pomocy Społecznej	Stary Gostków 41, 99-220 Stary Gostków
20.	Zespół Domów Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi	ul. Staszica 2, 64-730 Wieleń
21.	Dom Pomocy Społecznej dla dzieci prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr św. Dominika	ul. Szkolna 15, 62-230 Miełżyn
22.	Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Psychicznie Chorych	ul. Zofii Holszańskiej 13, 26-600 Radom
23.	Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Psychicznie Chorych	ul. Grójecka 1, 05-600 Lesznowolar

Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Turku.

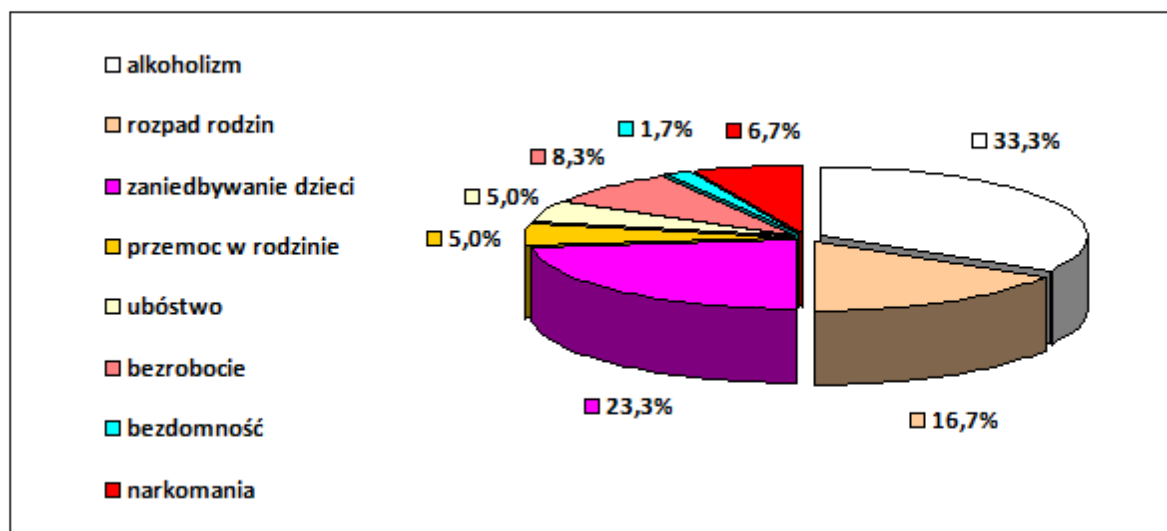
2.4. BADANIA ANKIETOWE

Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została pogłębiona z pomocą badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i w placówkach systemu oświaty funkcjonujących na terenie miasta.

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Do analizy przedłożono w sumie 30 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w mieście. Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w mieście i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Pytanie dotyczące problemów rzutujących na prawidłowe funkcjonowanie rodzin miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Ankietowani najczęściej wymieniali alkoholizm (33,3%), zaniedbywanie dzieci (23,3%), rozpad rodzin (16,7%) oraz bezrobocie (8,3%). W dalszej kolejności wymieniali narkomanię (6,7%), ubóstwo (5%), przemoc w rodzinie (5%) i bezdomność (1,7%). Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

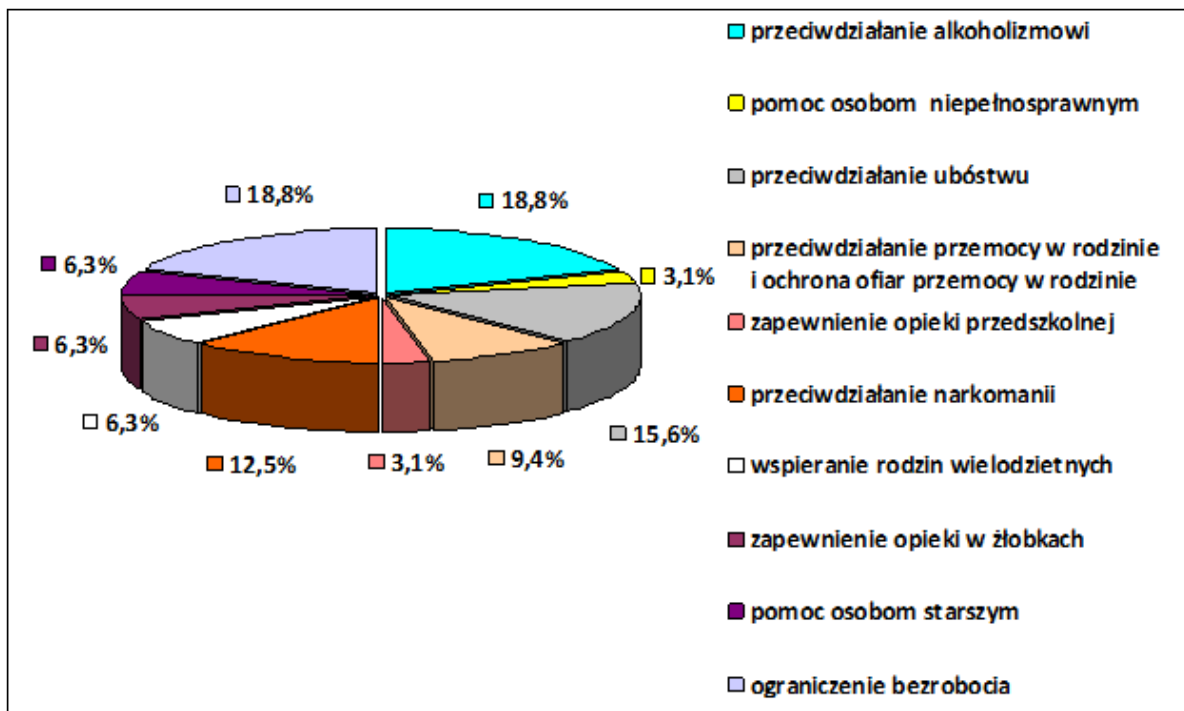
Wykres . Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w mieście?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W następnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w jakich działania podejmowane i skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najbardziej niezadowolające. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren miasta?

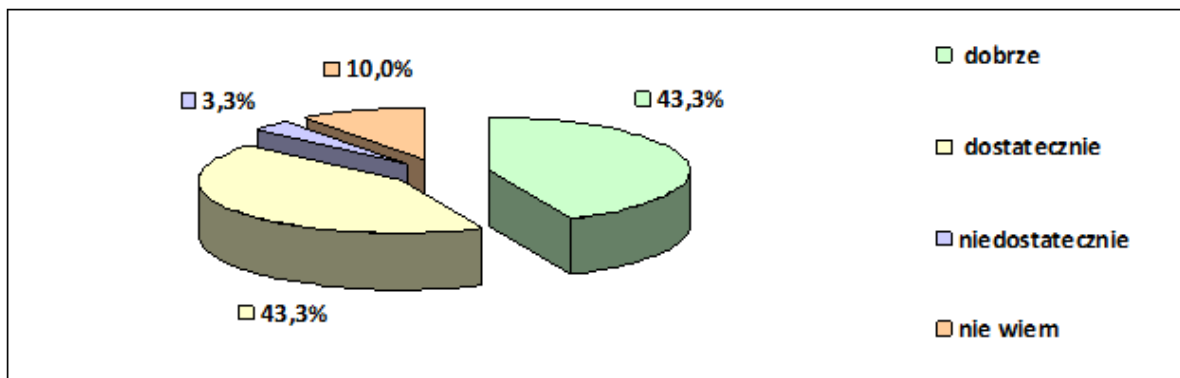
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom w mieście jest najmniej zadowolająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: przeciwdziałanie alkoholizmowi i ograniczenie bezrobocia (po 18,8%), przeciwdziałanie ubóstwu (15,6%), przeciwdziałanie narkomanii (12,5%), oraz przeciwdziałanie przemocy i ochrona ofiar przemocy w rodzinie (9,4%), a także wspieranie rodzin wielodzietnych, zapewnienie opieki w żłobkach, pomoc osobom starszym (po 6,3%), oraz zapewnienie opieki przedszkolnej oraz pomoc osobom niepełnosprawnym (po 3,1%).

Badanie ankietowe pozwoliło także poznać opinie jego uczestników na temat oferty w zakresie edukacji oraz zaspokajania potrzeb w zakresie opieki przedszkolnej i opieki w żłobkach. Według 30% ankietowanych oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 zaspokaja potrzeby mieszkańców. Przeciwnego zdania było 36% badanych. Ponadto 34% respondentów nie przedstawiło opinii w tej sprawie. Kwestia opieki przedszkolnej w mieście także została oceniona pozytywnie. Zdaniem 40% ankietowanych potrzeby mieszkańców w tym obszarze są zaspokajane. Jednocześnie 23,3% badanych nie podziela tej opinii. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało 36,7% pytanych.

Bardzo pozytywnie oceniono ofertę edukacyjną szkół w mieście. Według zdecydowanej większości (86,6%) badanych jest ona dobra lub dostateczna. Jednocześnie 3,3% ankietowanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Jednocześnie wypowiedzieć się w tej sprawie nie potrafiło 10% respondentów. Rozkład uzyskanych odpowiedzi w zakresie oferty edukacyjnej prezentuje poniższy wykres.

Wykres . Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w mieście?

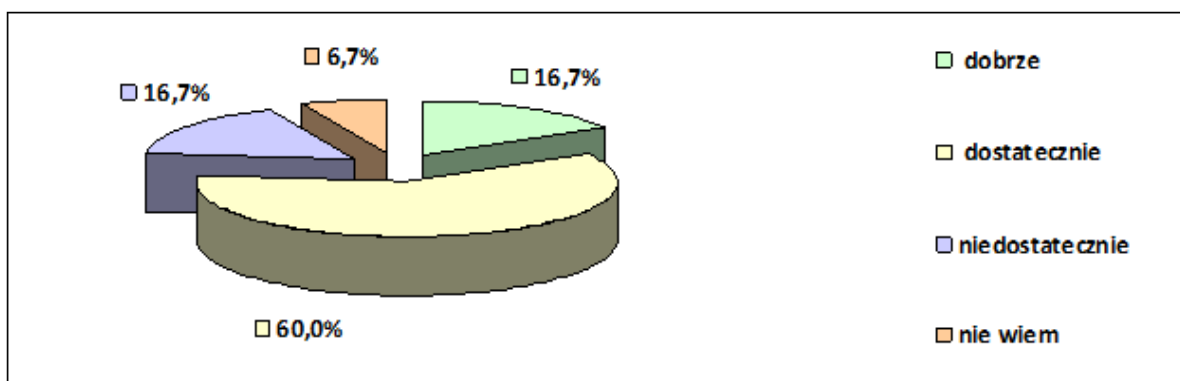

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Badanie ankietowe uwzględniało również ocenę oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej oraz oferty w zakresie ochrony zdrowia w mieście. Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w mieście, bowiem według zdecydowanej większości (76,6%) ankietowanych jest ona dobra lub dostateczna. Odmienną opinię wyraziło 23,4% respondentów. Jeśli chodzi o ofertę miasta w zakresie sportu i rekreacji, to także została oceniona bardzo pozytywnie. Jako dobrą uznało ją 30% badanych, zaś jako dostateczną oceniło ją 46,6% respondentów. Tylko 13,3% ankietowanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało 10,1% pytanym.

Oferta w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców została oceniona pozytywnie, bowiem zdaniem 60% ankietowanych jest ona dostateczna, a kolejne 16,7% badanych przyznało, że jest dobra. Jednocześnie 16,7% respondentów stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Zdania w tej sprawie nie wyraziło 6,7% pytanym. Uzyskane wyniki ankiety odnoszące się do ochrony zdrowia prezentuje poniższy wykres.

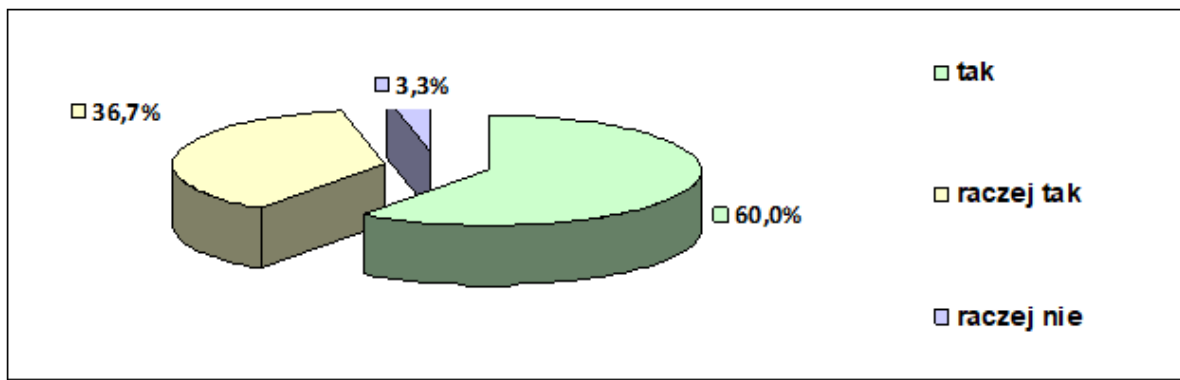
Wykres . Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w mieście?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Zdecydowana większość (96,7%) respondentów stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie. Odmienną opinię wyraziło tylko 3,3% badanych. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres . Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w mieście bądź obejmujące zasięgiem działania jego mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do złagodzenia bądź rozwiązania lokalnych problemów społecznych, w tym problemów rodzin i dzieci. W pierwszej kolejności zaliczono do nich: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, placówki systemu oświaty, Urząd Miasta, Policję, a także Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomani.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analizie sytuacji dziecka i rodziny w mieście posłużyło również badanie ankietowe przeprowadzone w funkcjonujących na jego terenie placówkach systemu oświaty. Pomogło ono zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów m.in. pod kątem występowania negatywnych zachowań i zjawisk o charakterze patologicznym, nadto pozwoliło uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkole działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 3 ankiety – wypełnione przez pedagogów szkolnych i dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie miasta:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Henryka Sienkiewicza (liczba uczniów: 598, liczba nauczycieli: 58),
- Szkoła Podstawowa nr 4 im. gen M. Smorawińskiego (liczba uczniów: 627, liczba nauczycieli: 57),
- Szkoła Podstawowa nr 5 im. UNICEF (liczba uczniów: 975, liczba nauczycieli: 89).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, że wszystkie placówki zatrudniają pedagoga, doradcę zawodowego i pielęgniarkę. Dwie z trzech szkół w roku 2021 korzystały ponadto z usług logopedy. Wszystkie placówki prowadzą dożywianie uczniów i zapewniają uczniom dostęp do Internetu i dają możliwość korzystania z sali gimnastycznej. Wszystkie szkoły zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych oraz proponują zajęcia dodatkowe. W żadnej z ankietowanych szkół nie utworzono klasy lub grupy integracyjnej. We wszystkich placówkach prowadzone są też zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane na podstawie analizy ankiet informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela . Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2021/2022

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	3	13	0
sięganie po alkohol	–	–	3
sięganie po narkotyki	–	–	3
niszczenie mienia szkolnego	3	16	0
kradzieże na terenie szkoły	–	–	3
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	2	41	1
udział w grupach negatywnych	1	4	2
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	3	117	0
autoagresja	3	7	0
ucieczki z domu	–	–	3
przestępczość ujawniona	–	–	3
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	1	18	2

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych miasta.

Tabela . Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2021/2022

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	53
zaniedbanie	6
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	14
przemoc w rodzinie	4
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych miasta.

W otoczeniu szkolnym uczniów odnotowano m.in. 117 przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 41 przypadków dyskryminacji w grupie rówieśniczej, 18 przypadków wymagających nadzoru kuratora sądowego, a także 16 przypadków niszczenia mienia szkolnego oraz 13 przypadków palenia papierosów. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów placówek oświatowych stwierdzono 53 przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, 14 przypadków uzależnienia, 6 przypadków zaniedbań, a także 4 przypadki przemocy w rodzinie.

Przedstawiciele wszystkich trzech badanych placówek nie zauważyli wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach dzieci i uczniów, to w opinii przedstawicieli dwóch placówek w ciągu trzech ostatnich lat nie nastąpił wzrost liczby zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów. Uczniowie korzystają też ze zwolnienia z opłaty na ubezpieczenie, dofinansowania paczek świątecznych oraz wsparcia finansowego (odzież, wycieczki szkolne, wyjazdy wakacyjne).

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami i psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci mogą również korzystać z konsultacji oraz porad pedagogów i psychologów szkolnych, zapewniane jest im

wsparcie wychowawców i dyrektorów, uczestniczą także w programach profilaktyczno-edukacyjnych, zajęciach świetlicowych oraz zajęciach wyrównawczych. Rodzice mogą liczyć na wsparcie w postaci konsultacji i pedagogizacji.

Na terenie szkół podejmowane są działania profilaktyczne adresowane do uczniów – m.in. zajęcia warsztatowe z udziałem specjalistów, zajęcia z wychowawcą, pedagogiem i psychologiem szkolnym, spektakle o tematyce profilaktycznej, pogadanki podczas godzin wychowawczych. Uczniowie uczestniczą również w zewnętrznych programach i projektach edukacyjnych o tematyce profilaktycznej.

Współpraca placówek z instytucjami i organizacjami jest zdaniem przedstawicieli placówek zadowolająca. Do podmiotów, z którymi szkoły najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii o/Turek, Policję, Ochotniczą Straż Pożarną oraz parafie.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu miasta, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **rodzina, dzieci i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny i ludzki.**

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ·wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych ·zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia ·dysponowanie placówkami wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży ·monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną ·dysponowanie przez szkolnictwo w mieście kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów ·odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie ·zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta ·prowadzenie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> ·nieanalizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ·odpowiednia oferta opieki żłobkowej i przedszkolnej ·wystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie ·wystarczające środki finansowe na zaspokojenie wszystkich potrzeb w zakresie edukacji, w tym pomocy psychologicznej ·niewzrastająca liczba ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta ·zmniejszające się społeczne przyzwolenie na zjawisko przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> ·wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych ·wzrastająca liczba rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia ·wzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci ·niewystarczające możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży

Analiza uwarunkowań dla obszaru *rodzina, dzieci i młodzież, przemoc w rodzinie* wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, dysponowanie placówkami wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną, dysponowanie przez szkolnictwo w mieście kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, a także odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta. Jeśli chodzi o słabe strony i zagrożenia, to wskazano na nieanalizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci, wzrastającą liczbę rodzin dysfunkcyjnych, wzrastającą liczbę rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia oraz wzrastającą liczbę osób samotnie wychowujących dzieci, a także niewystarczające możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> · inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia · podejmowanie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego · zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej · odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi · prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów · realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym · prowadzenie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w mieście oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> · niewystarczający dostęp do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> · wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców · poprawa stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach · niezwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia · niewzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich · wzrastający poziom bezpieczeństwa mieszkańców miasta oraz poziom bezpieczeństwa na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> · wzrastająca liczba nieletnich sięgających po alkohol i narkotyki

Analiza uwarunkowań dla obszaru *zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne* wskazuje mocne strony: inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości

i jej negatywnym skutkiem społecznym oraz prowadzenie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w mieście oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze. Wskazane zagrożenie - wzrastająca liczba nieletnich sięgających po alkohol i narkotyki oraz niewystarczający dostęp do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej - może mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanego programu.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> · podejmowanie działań zachęcających mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych · popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych · podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców · inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej · prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej · dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i istniejąca w mieście sieć placówek pomocy społecznej · możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej · działalność organizacji pozarządowych integrujących mieszkańców miasta 	<ul style="list-style-type: none"> · starzejące się społeczeństwo
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> · zwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie miasta · zainteresowanie mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych · zwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej · zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją · dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb · zainteresowanie mieszkańców działalnością wolontarystyczną 	<ul style="list-style-type: none"> · wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej · starzenie się społeczeństwa · wyludnianie się miasta · obniżenie poziomu życia mieszkańców

Analiza uwarunkowań dla obszaru *kapitał społeczny i ludzki* pokazała zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: podejmowanie działań zachęcających mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych, podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej oraz dostosowanie do aktualnych potrzeb liczebności kadry i istniejącej w mieście sieci placówek pomocy społecznej. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej oraz prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. Jednakże liczne mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej, starzenie się

społeczeństwa, wyludnianie się miasta jak również obniżenie poziomu życia mieszkańców – to istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny Gminy Miejskiej Turek na lata 2023-2025, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 4, co wskazuje na realizację większości założeń programowych. W uzasadnieniu oceny napisano, że w okresie objętym oceną zrealizowano większość działań wynikających z Programu, zaś niektóre działania zostały ograniczone ze względu na pandemię.

Zespół wskazał osiągnięcia jakie odnotowano w realizacji założeń programowych, działania, których nie udało się zrealizować, przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować, a dodatkowo najważniejsze projekty, które zostały zrealizowane.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- systematyczne wspomaganie rodzin w środowisku lokalnym,
- niestandardowe działania na rzecz rodzin, jak np. akcja „Wakacje na osiedlu”, która prowadzona była na kilku osiedlach miasta i obfitowała w projekty różnorodnych form organizowania czasu wolnego dla dzieci przebywających w mieście w czasie wakacji,
- z inicjatywy pracowników socjalnych, zorganizowano zbiórkę maskotek w okresie poprzedzającym Boże Narodzenie, dzięki której dzieci z rodzin objętych pomocą otrzymały zabawki oraz paczkę żywnościową.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- brak Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- brak lokalu socjalnego z przeznaczeniem na mieszkanie dla osób doznających przemocy i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- podniesienie jakości funkcjonowania rodzin polegające na poprawie sytuacji lokalowej rodzin,
- wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży,
- zapewnienie rodzinom i dzieciom bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego,
- integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia,
- zatrudnienie kolejnego asystenta rodziny z uwagi na wzrastające zapotrzebowanie na tę formę pomocy,
- utworzenie Lokalnych Klubów Rodzinnych - nowej usługi społecznej dla rodzin z dziećmi do 5. roku życia zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów programu, które zostały zrealizowane:

- kontynuowanie spotkań „Szkola dla Rodziców i Wychowawców” – szkoleniem tym objęto również rodziny, które współpracują z asystentem rodziny,
- „Kolorowe wakacje” i „Wakacje na Osiedlu” – realizacja zadań w ramach działań Organizatora Społeczności Lokalnej,
- kontynuowanie akcji „Turkowska paczka”, pomoc dla rodzin udzielana przez sponsorów,

·prowadzenie Świetlicy Środowiskowej „Eureka” przez Stowarzyszenie ”Tu i Teraz” dla dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz świetlic profilaktycznych we wszystkich szkołach podstawowych,

·projekt „Bezpiecznie w rodzinie” realizowany przez Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii oddział terenowy w Turku, adresowany do dzieci i rodziców znajdujących się w sytuacji rozpadu rodziny lub innej trudnej sytuacji życiowej.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Uzyskane wyniki diagnozy problemów rodzin i dzieci na terenie miasta, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT pozwoliły na opracowanie założeń Programu Wspierania Rodziny Gminy Miejskiej Turek na lata 2023-2025. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w mieście występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny Gminy Miejskiej Turek na lata 2023-2025 jest następujący:

Rozwijanie w Gminie Miejskiej Turek systemu wsparcia sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ RODZINY.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie warunków życia i potrzeb rodzin zamieszkujących w mieście ze szczególnym uwzględnieniem rodzin korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.	2023-2025	UM RM MOPS MKRPA ZI placówki przedszkolne placówki oświatowe Policja placówki ochrony zdrowia NGOs Kościoł	-liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwzględnieniem przyczyn -liczba rodzin objętych pracą socjalną -liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych -liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	-zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wczesne zapobieganie pojawiającym się problemom -poprawa sytuacji rodzin -poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin
Wspieranie rodzin przez asystenta rodziny.	2023-2025	MOPS UM	-liczba asystentów rodziny -liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny -liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	-poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia -poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.	2023-2025	MOPS UM placówki ochrony zdrowia	-liczba kobiet w ciąży objętych wsparciem asystenta rodziny -liczba wypłaconych świadczeń „Za życiem”	-zapewnienie wsparcia kobietom w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2023-2025	MOPS UM PUP NGOs lokalne media	-liczba osób bezrobotnych w mieście, -liczba mieszkańców miasta objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	-zmniejszenie poziomu bezrobocia w mieście -poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej

Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego), terapii rodzinnej i mediacji dla członków rodzin wymagających wsparcia.	2023-2025	MOPS UM PCPR NGOs Kościoł	-liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, -liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru -liczba rodzin objętych terapią i mediacją	-poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia -poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci.	2023-2025	UM RM MOPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs Kościoł	-liczba rodzin niepełnych na terenie miasta objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, -rodzaj podejmowanych działań mających na celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci	-poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci -podniesienie jakości życia i komfortu osób samotnie wychowujących dzieci -zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych -przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących
Wspieranie rodzin wielodzietnych.	2023-2025	UM RM MOPS placówki przedszkolne placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs Kościoł	-liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny -liczba dzieci w rodzinach korzystających z Karty Dużej Rodziny	-podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wielodzietnych -zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach wielodzietnych równych szans życiowych -przeciwdziałanie marginalizacji rodzin wielodzietnych
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.	2023-2025	MOPS PCPR ROPS	-liczba i rodzaj odbytych szkoleń	-podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej

				<p>pomocy społecznej, członków ZI i MKRPA.</p> <p>-podwyższenie skuteczności świadczonej pomocy</p> <p>-poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem</p>
CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w mieście oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2023-2025	UM RM MOPS	-liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, -liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym	-poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi
Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej.	2023-2025	UM RM placówki oświatowe placówki kultury świetlice	-liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć -liczba uczestników	-wyrównywanie szans edukacyjnych -podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.	2023-2025	UM RM placówki oświatowe	-liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym -liczba godzin	-wyrównywanie szans edukacyjnych -podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.	2023-2025	placówki oświatowe MKRPA MOPS ZPPP	-liczba i rodzaj programów profilaktycznych -liczba uczestników	-kształtowanie prawidłowych postaw życiowych -eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży
Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form	2023-2025	MOPS UM placówki oświatowe świetlice	-liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem, -liczba i rodzaj podjętych	-wyrównywanie szans edukacyjnych -przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin

spędzania czasu wolnego.		jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs Kościoł	działań	ubogich
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2023-2025	UM RM placówki oświatowe NGOs MOPS	-liczba uczniów -rodzaj wsparcia (nagrody, wyróżnienia)	-motywowanie do zdobywania wiedzy -wzmacnianie wizerunku lokalnej oświaty i samorządu lokalnego
Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2023-2025	UM RM placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs	-liczba i rodzaj podjętych działań -liczba uczestników	-poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej -poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży -integrowanie społeczności lokalnej -stwarzanie warunków do rozwoju zainteresowań
Realizowanie projektów na rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.	2023-2025	placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne MOPS NGOs	-liczba i rodzaj zrealizowanych projektów -liczba uczestników	-poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2023-2025	placówki oświatowe placówki kultury GOPS NGOs Kościoł lokalne media	-liczba i rodzaj zrealizowanych działań -liczba wolontariuszy	-wzmacnianie kompetencji społecznych -wzmacnianie solidarności społecznej -poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat
CEL OPERACYJNY 3.: PROMOCJA RODZINY I PRZECIWDZIAŁANIE ZJAWISKOM ZAGRAŻAJĄCYM JEJ PRAWIDŁOWEMU				

FUNKCJONOWANIU.				
Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	2023-2025	UM RM MOPS MKRPA placówki oświatowe placówki kultury świetlice NGOs ZPPP PCPR media lokalne Kościoł	-liczba i rodzaj podjętych działań -liczba osób objętych działaniami	-zwiększenie kompetencji rodzinnych -zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny, -poprawa i umocnienie wizerunku rodziny
Wzmacnianie więzi rodzinnych i pokoleniowych, m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.	2023-2025	UM RM MOPS placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs media lokalne Kościoł	-liczba imprez -liczba uczestników	-wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych -budowa dialogu międzypokoleniowego -wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym -integrowanie społeczności lokalnej
Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i zapobieganie jej skutkom oraz działań interwencyjnych.	2023-2025	ZI MKRPA MOPS placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Policja PCPR PZP placówki ochrony zdrowia	-liczba procedur Niebieska Karta -liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy w rodzinie	-zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą -poprawa komfortu funkcjonowania rodzin

Podejmowanie na terenie miasta, w tym szczególnie w placówkach oświatowych, działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień oraz przestępczości i jej skutków.	2023-2025	MKRPA ZI MOPS placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne placówki ochrony zdrowia Policja PZP NGOs	-liczba i rodzaj działań -liczba i kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami	-ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej -kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży -pożądane zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych -poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2023-2025	UM RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego jednostki sportowo-rekreacyjne placówki kultury świetlice MOPS placówki ochrony zdrowia NGOs ZPPP PSSE	-liczba i rodzaj podjętych działań -liczba uczestników	-podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia -poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.	2023-2025	UM RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki ochrony zdrowia	-liczba zorganizowanych badań -liczba dzieci i młodzieży objętych badaniami stanu zdrowia	-możliwość szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia -poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży

Organizowanie bezpłatnych badań dla mieszkańców miasta.	2023-2025	UM RM placówki ochrony zdrowia	-liczba i rodzaj zorganizowanych badań -liczba uczestników	-możliwość szybszego reagowania na zagrożenia mające wpływ na stan zdrowia -poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców
Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki zdrowotnej.	2023-2025	placówki oświatowe MKRPA ZI MOPS Policja ZPPP	-liczba zajęć -liczba uczniów	-podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka -poszerzenie wiedzy o negatywnym wpływie przestępczości na życie społeczne -budzenie wrażliwości na kwestie agresji i przemocy -uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach kryzysowych -budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu rodzinnym
Podjęcie działań edukacyjno-informacyjnych wśród rodziców w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom.	2023-2025	placówki oświatowe Policja Kościół	-liczba i rodzaj podjętych działań -liczba uczestników	-podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży -wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń
Współpraca z Policją w zakresie eliminowania zagrożeń mających wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży,	2023-2025	UM RM Policja	-liczba przestępstw popełnionych na terenie miasta, w tym przez nieletnich -liczba podjętych działań w	-poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci -eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na

oraz zapewniania bezpieczeństwa na drodze			celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa publicznego -liczba zrealizowanych inwestycji drogowych w celu podniesienia bezpieczeństwa na drodze	jakość życia mieszkańców miasta -wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców
CEL OPERACYJNY 5.: INTEGROWANIE I DOSKONALENIE LOKALNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w mieście poprzez współpracę jednostek organizacyjnych miasta, MKRPA, ZI, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i Kościoła.	2023-2025	UM RM MOPS MKRPA ZI placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury światlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki ochrony zdrowia NGOs Kościół	-liczba i rodzaj podjętych działań	-poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w mieście -pobudzanie aktywności społecznej -skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności -wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemami -poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin -wzmacnianie potencjału rodzin
Rozwijanie i doskonalenie form współpracy z Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.	2023-2025	UM RM MOPS ZI MKRPA placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Prokuratura Sąd Rejonowy	-rodzaj podjętych działań	-poprawy efektywności wsparcia rodzin i dzieci z terenu miasta -szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu miasta

		Policja PCPR ZPPP		
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2023-2025	UM podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	-liczba spotkań ZI -liczba grup roboczych -liczba procedur Niebieska Karta	-przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie -poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą

Legenda

UM – Urząd Miasta

RM– Rada Miejska

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordinatorem programu będzie Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówki oświatowe, placówki kultury, świetlice, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół i społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą: budżet samorządowy (miejski, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, środki organizacji pozarządowych, środki pozyskane od sponsorów indywidualnych.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie Gminy Miejskiej Turek, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości i będzie opierać się na następujących kryteriach:

- kryterium trafności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym programem i realnym potrzebom odbiorców;
- kryterium skuteczności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele programu zdefiniowane na etapie planowania;
- kryterium trwałości efektów – pozwoli ocenić, czy rezultaty osiągnięte w ramach programu mogą trwać po jego zakończeniu, a także czy możliwe jest długotrwałe utrzymanie się wpływu programu na prawidłowe funkcjonowanie rodzin z terenu miasta.

Zebrane informacje zostaną wykorzystane do opracowania sprawozdania podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość. Sprawozdanie roczne z realizacji Programu Wspierania Rodziny przedstawi Burmistrzowi i Radzie Miasta Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej do końca marca danego roku kalendarzowego, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Trudno na obecnym etapie oszacować zagrożenia, jakie mogą wystąpić w trakcie wdrażania założeń Programu, niemniej monitorowanie tych zagrożeń na poziomie lokalnym z pewnością ma szansę przyczynić się do złagodzenia niekorzystnych tendencji, ale też może wymagać zwiększonych nakładów finansowych i większego zaangażowania instytucjonalnego i społecznego, by przeciwdziałać niepożądanym zjawiskom mającym wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców miasta.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

- Tabela 2. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2019-2021
- Tabela 3. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2019-2021
- Tabela 4. Ruch migracyjny ludności miasta w latach 2019-2021
- Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2019-2021
- Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2019-2021
- Tabela 7. Bezrobotni w mieście i ich udział w liczbie ludności miasta w wieku produkcyjnym w latach 2019-2021
- Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2019-2021
- Tabela 9. Przestępstwa odnotowane w mieście w latach 2019-2021
- Tabela 10. Dozory prowadzone w mieście w 2021 roku
- Tabela 11. Nadzory prowadzone w mieście w 2021 roku
- Tabela 12. Środki finansowe wydatkowane przez miasto na pomoc mieszkańcom w latach 2019-2021
- Tabela 13. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2019-2021
- Tabela 14. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2019-2021
- Tabela 15. Rodzaje wsparcia udzielanego przez MOPS w latach 2019-2021
- Tabela 16. Skierowania, pobyt i koszty pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2019-2021
- Tabela 17. Piecza zastępcza w mieście w latach 2019-2021
- Tabela 18. Rodziny objęte opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2019-2021
- Tabela 19. Asystentura rodziny w mieście w latach 2019-2021
- Tabela 20. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2019-2021
- Tabela 21. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2019-2021
- Tabela 22. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w mieście w latach 2019-2021
- Tabela 23. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w mieście w 2021 r.
- Tabela 24. Karta Dużej Rodziny w mieście w latach 2019-2021
- Tabela 25. Liczba członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2019-2021
- Tabela 26. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2019-2021
- Tabela 27. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w mieście w latach 2019-2021
- Tabela 28. Działalność MKRPA w latach 2019-2021 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście
- Tabela 29. Działania podjęte w mieście przez MKRPA w latach 2019-2021 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie
- Tabela 30. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2019-2021
- Tabela 31. Opieka nad dziećmi do lat 3 w mieście w roku 2021
- Tabela 32. Placówki wychowania przedszkolnego działające w mieście (w roku szkolnym 2021/2022)

Tabela 33. Placówki oświatowe działające w mieście (w roku szkolnym 2020/2021)

Tabela 34. Placówki kultury w mieście w 2021 r.

Tabela 35. Obiekty sportowo-rekreacyjne w mieście w 2021 r.

Tabela 36. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z miasta działające na jego terenie

Tabela 37. Parafie i związki wyznaniowe w mieście w 2021 r.

Tabela 38. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności miasta w zakresie pieczy zastępczej w latach 2019-2021

Tabela 39. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom miasta w latach 2019-2021

Tabela 40. Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2019-2021

Tabela 41. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z miasta Turku usytuowane poza miastem w 2021 r.

Tabela 42. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2021/2022

Tabela 43. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2021/2022

Wykres 2 W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren miasta?

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w mieście?

Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w mieście?

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

UZASADNIENIE
do Uchwały Nr LIX/384/22
Rady Miejskiej Turku
z dnia 28 grudnia 2022 roku

w sprawie uchwalenia Programu Wspierania Rodziny
dla Gminy Miejskiej Turek na lata 2023 - 2025

Konieczność opracowania i realizacji 3 – letniego gminnego programu wspierania rodziny wynika wprost z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym jest to zadanie własne gminy.

Dziecko i rodzina wymagają bowiem wsparcia oraz szczególnej troski i ochrony, a działalność na ich rzecz powinna koncentrować się przede wszystkim na ochronie praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka i różnych zagrożeń życiowych.

Program Wspierania Rodziny ma na celu wzmocnienie pozycji rodziny i dziecka w Gminie Miejskiej Turek poprzez podejmowanie kompleksowych i zintegrowanych działań, które będą realizowane w ramach lokalnego systemu wspierania rodziny.